Februari 2022
Petra Hoekstra

In samenwerking met Impuls

Aanstellen van een Vertrouwens Contactpersoon

Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk

Programma

Aanstellen van een VertrouwensContactPersoon

- Waarom een vcp?
- Wat doet een vcp?
- Wie vragen we als vcp?
- Rol van het bestuur

Vragen? Stel ze in de chat!

Na afloop: PowerPoint presentatie

Waarom een vcp?

Eerste aanspreekpunt bij grensoverschrijdend gedrag

Heeft een vcp een rol bij…

- Seksuele intimidatie ja/nee
- Pesten ja/nee
- Social media gebruik ja/nee
- Diefstal door vrijwilligers ja/nee

Waarom een vcp?

Rol bij grensoverschrijdend gedrag:

- Seksuele intimidatie- of misbruik
- Discriminatie
- Agressie en geweld
- Intimidatie
- Pesten en uitsluiting

Overig norm overschrijdend gedrag o.a. diefstal, drugs, alcoholmisbruik, vandalisme, fraude e.d.

Waarom een vcp?

Wat is grensoverschrijdend gedrag?

(non-)verbaal,
fysiek of digitaal

Elke vorm van gedrag dat door de persoon die het ondergaat als ongewenst wordt ervaren en/of door de omgeving als onacceptabel wordt beschouwd.

- Slachtoffer
- Letsel en/of psychische schade
- Actieve handeling van de dader

Grensoverschrijdend gedrag

Waarom een vcp?

Feiten

Sporters

10% in jeugd bij sportclub:
matig – ernstig seksueel grensoverschrijdend gedrag

50% heeft er nooit over verteld…

(Bron: Factsheet Centrum Seksueel Geweld)

Ouderen

5% thuiswonende 65-plussers (170.000)

ouderenmishandeling

(Bron: Factsheet Ouderenmishandeling, Movisie)

Vrijwilligers organisaties

?

Waarom een VCP?

Wie is de pleger?

80% van de plegers is bekende:

Broer, tante, huisvriend, babysitter, leraar, hulpverlener, vrijwilliger, begeleider

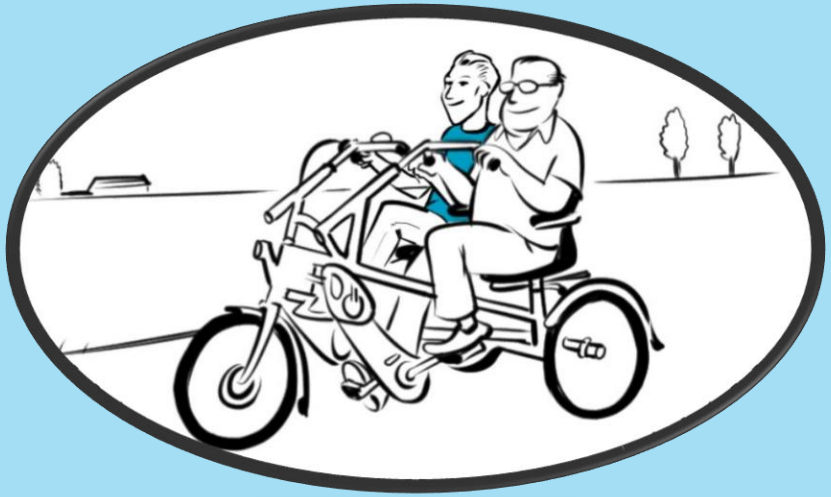

Wat doet een VCP?

Een vcp…

neemt alleen schriftelijke meldingen aan	ja/nee
behandelt ook *vermoedens* van misbruik	ja/nee
is er alleen voor slachtoffers	ja/nee
begeleidt slachtoffers langdurig	ja/nee

Wat doet een VCP?

Vertrouwens*contact*persoon of vertrouwenspersoon?

VCP	VP
Korte training (NOV, NOC*NSF)	Officiële opleiding / beroepscode
Voor alle partijen (slachtoffers, daders, omstanders)	Voor één partij
Eenmalig gesprek, tenzij…	Meerdere gesprekken
Verwijst door	Blijft er bij
Rapporteert aan bestuur	

Wat doet een VCP?

Meldingen

Preventie

Wat doet een VCP?

Meldingen

(1) Eerste opvang

luisteren naar verhaal

voor iedereen:
vrijwilligers, medewerkers, kinderen, ouders, slachtoffers, omstanders, beschuldigden

Wat doet een VCP?

Meldingen

(2) Vervolgstappen bespreken

- binnen vereniging oplossen/onderzoeken
- vertrouwenspersoon
  bijv. via slachtofferhulp, koepel, gemeente
- advocaat, politie (overleg, aangifte), hulpverlener

Let op! De melder bepaalt wat er gebeurt!

Wat doet een VCP?

Meldingen

(3) Rapporteren aan bestuur

- Verslag met naam of anonieme melding
- Bestuur: onderzoeken, hoor & wederhoor, overleg politie
- Bij ernstige situaties: meldplicht –> aangifte politie

Wat doet een VCP?

Meldingen

Eerste opvang

Vervolgstappen bespreken

Rapportage aan bestuur

Preventie

Wat doet een VCP?

Preventie

- Informeren en agenderen
  van grensoverschrijdend gedrag
  bij ALV, bijeenkomsten leden/vrijwilligers
- Ontwikkelingen volgen
- Adviseren van bestuur t.a.v. preventie beleid

- (gratis) VOG's aanvragen
- Gedragscode (vrijwilligers)
- Aannamebeleid nieuwe vrijwilligers

Preventiebeleid Sociale Veiligheid

Gedragsregels

Voor alle vrijwilligers, begeleiders, helpende ouders.

Vrijwilligers geven het goede voorbeeld

- De begeleider onthoudt zich ervan de pupil te bejegenen op een wijze die de minderjarige in zijn waardigheid aantast.
- De begeleider dringt niet verder door in het privéleven van de minderjarige dan functioneel noodzakelijk is.
- De begeleider onthoudt zich van elke vorm van seksuele benadering en misbruik ten opzichte van de minderjarige.
- Alle seksuele handelingen, handelingen, contacten en –relaties tussen begeleider en minderjarige tot 16 jaar zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- De begeleider mag de minderjarige niet op zodanige wijze aanraken, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren zal worden.
- De begeleider zal tijdens trainingsdagen, kampen, reizen, uitjes en dergelijke zeer terughoudend en met respect omgaan met minderjarigen en de ruimtes waarin zij zich bevinden, zoals de kleedkamer of hotelkamer.
- De begeleider heeft de plicht de minderjarige naar vermogen te beschermen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en seksueel grensoverschrijdend gedrag en zal er actief op toezien dat de gedragscode door iedereen die bij de minderjarige is betrokken, wordt nageleefd.
- Indien de begeleider gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en bij vermoedens van seksueel grensoverschrijdend gedrag, is hij verplicht hiervan melding te maken bij de daarvoor door het bestuur aangewezen personen.
- De begeleider krijgt of geeft geen (im)materiële vergoedingen die niet in de rede zijn.
- In die gevallen waar de gedragscode niet (direct) voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaalde gedragingen ligt het binnen de verantwoordelijkheid van de begeleider in de geest van de gedragscode te handelen en zo nodig daarover in contact te treden met een door het bestuur aangewezen persoon.

Bron: Watersportvereniging Hoorn

Omgangsregels

Voor alle leden:

- Ik accepteer en respecteer de ander zoals hij is. Ik discrimineer niet. Iedereen telt mee binnen de organisatie.
- Ik respecteer de privacy en grenzen van anderen. Ik stel geen ongepaste vragen en maak geen ongewenste opmerkingen over iemands persoonlijke leven.
- Ik kom niet ongewenst dichtbij en raak de ander niet tegen zijn of haar wil aan.
- Ik houd rekening met de levens-, geloofs- en politieke overtuiging en culturele achtergrond van de ander.
- Ik houd rekening met de leeftijd, sekse, vermogens en beperkingen van de ander.
- Ik geef geen uiting aan opvattingen, grappen en toespelingen over persoonlijke kenmerken van mensen of hun cultuur.
- Ik val de ander niet lastig.
- Ik bedreig niet.
- Ik vecht niet, ik gebruik geen geweld en ik bedreig de ander niet.
- Ik negeer de ander niet.
- Ik scheld de ander niet uit en gebruik geen vernederende of aanstootgevende taal.
- Ik doe niet mee aan pesten, uitlachten en roddelen.
- Als iemand mij hindert vraag ik hem of haar hiermee te stoppen. Als dat niet helpt, vraag ik een ander om hulp.
- Ik help anderen om zich ook aan deze afspraken te houden.

Bron: Handbalvereniging Beek & Donk

Wij zeggen nee tegen

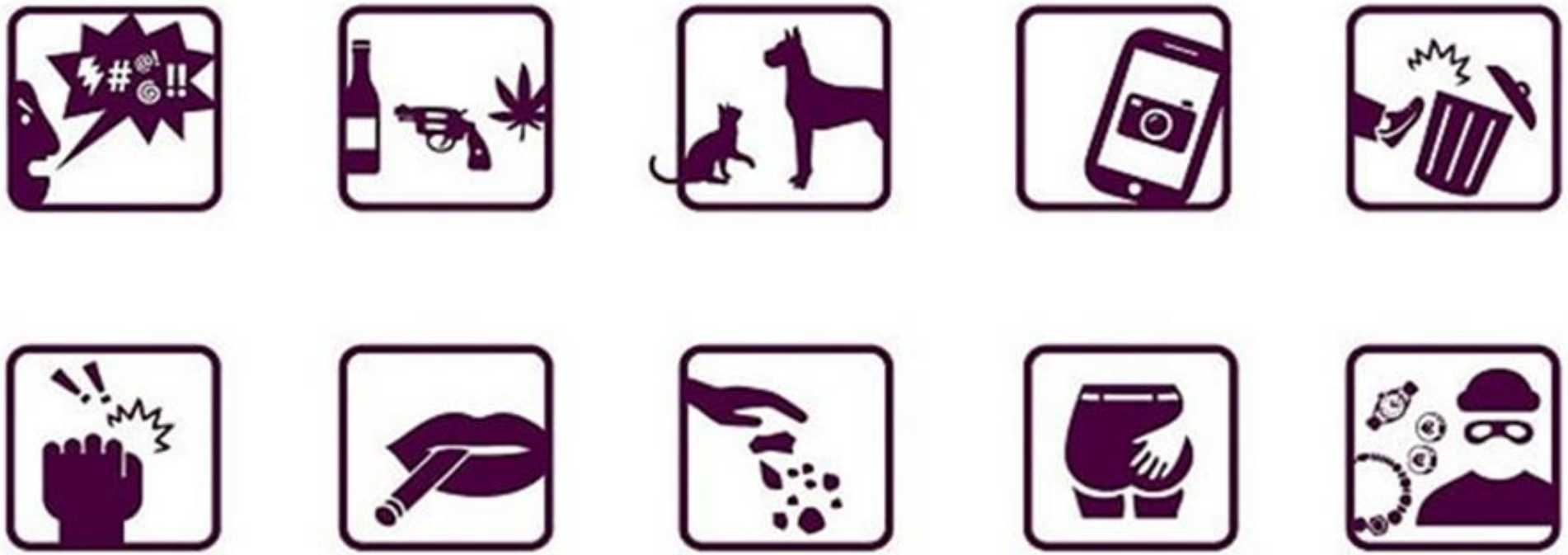

Bron: Albert Schweitzer ziekenhuis Dordrecht

MET SOCIALE MEDIA

SOCIALE MEDIA? HOU HET SPORTIEF!

media is het
akkelijker
tijdens een
wedstrijd.
cheldt terug
er gaat.
afspraken
n dat zulk
er de grens

NIET SPORTIEF OP SOCIALE MEDIA

1 **Als je iets niet zou doen in *real life*, doe het dan ook niet online.** Tel eerst tot 10 voordat je iets post, de hele wereld kijkt mee.

2 **Behandel anderen online, zoals je zelf ook behandeld wilt worden:** sportief en met respect.

3 **Schrijf geen kwetsende of beledigende dingen, ook niet als grapje.** Online kun je niet zien hoe iets precies is bedoeld.

4 **Negeer pesterijen of vervelende opmerkingen.** Ga niet terugschelden. Als je wordt lastiggevallen, maak dan een schermafdruk als bewijs en ga naar de trainer/coach/manager, of naar de vertrouwenspersoon.

5 **Zet niet zomaar alles online.** Alles wat je op internet publiceert, zoals foto's, filmpjes of chats, blijft voor eeuwig terug te vinden. Oók als je denkt dat het weg is.

6 **Breng jezelf of je sport(vereniging) niet in verlegenheid** met tekst, filmpjes of foto's waarmee je niet gezien wilt worden.

7 **Respecteer de privacy van jezelf en van anderen.** Zet dus niet zomaar foto's of persoonlijke informatie online, maar vraag eerst toestemming.

8 **Laat zien dat je een goede verliezer bent, óók online.**

WEL SPORTIEF OP SOCIALE MEDIA

1 **Vergelijk online zijn met een bomvol stadion:** duizenden mensen kunnen meekijken met wat je doet. Werk dus aan je persoonlijke pr en laat zien hoe sportief je bent.

2 **Net als jij vinden anderen een aardig bericht of een compliment ook leuk.** Aardig en respectvol zijn loont, óók online.

3 **Een grapje is leuk, maar wees wel duidelijk over je bedoelingen.** Dat voorkomt misverstanden. Grijp in als je merkt dat een ander te ver gaat, bijvoorbeeld door te zeggen dat iets niet aardig overkomt. Blijft iemand anders schelden, negeer dat dan.

4 **Het mooie van een smartphone of ander apparaat is dat je 'm kunt uitzetten of wegleggen.** Is het even niet zo gezellig online? Dan ga je toch wat anders doen?

5 **Internet is een ontzettend handig uithangbord om je sportieve prestaties met de rest van de wereld te delen.** Wedstrijd gewonnen? Nieuw trucje geleerd? Record verbeterd? Deel het!

6 **Neem jezelf niet té serieus. Humor is op sociale media een handig hulpmiddel.** Ook inhaken op wat er in de rest van de wereld gebeurt, kan best met een origineel grapje.

7 **Wees online ook sportief naar anderen:** f[illegible] concurrent met de winst, complimenteer een ander team en bedank de scheids via Twitter. Succes verzekerd.

Bron: MHC Beuningen /KNHN

Uitstraling / sfeer

Bron: rtv Oost

Wat doet een VCP?

Meldingen

Eerste opvang

Vervolgstappen bespreken

Rapportage aan bestuur

Naam & mail/tel VCP op website

Preventie

Informeren & agenderen

Ontwikkelingen volgen

Preventiebeleid

Wie vragen we als VCP?

De ideale vcp is…

een vrijwilliger die veel mensen kent binnen de vereniging	ja/nee
een bestuurslid	ja/nee
een vrijwilligerscoördinator	ja/nee
iemand van buiten de organisatie	ja/nee

Wie vragen we als VCP?

Positie binnen de organisatie

- Gekozen of aangesteld door bestuur/directeur
- Geen bestuurslid en liever geen vrijwilligerscoördinator
- Binnen of buiten de organisatie (bijv. vrijwilligerscentrale / gemeente) van belang: toegankelijk zijn, zich laten zien bij de organisatie

Preventie

leden

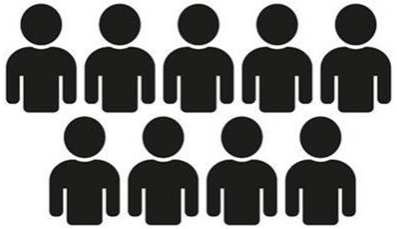

bestuur

Wie vragen we als VCP?

Welke 1. houding, 2. vaardigheden & 3. kennis zijn belangrijk voor een vcp-er?

1-Houding

- Sociaal, toegankelijk, oprecht, gezaghebbend
- Heeft het vertrouwen van leden/vrijwilligers
- Levenservaring, integer, evenwichtig
- Zich neutraal en onafhankelijk opstellen
- Affiniteit met sociale veiligheid

Wie vragen we als VCP?

2. Vaardigheden

- luisteren
- omgaan met vertrouwelijkheid
- omgaan met emoties
- omgaan met weerstanden
- reflecteren op eigen rol en houding
- zichzelf profileren als VCP
- presentaties houden over sociale veiligheid
- beleid uitvoeren

Wie vragen we als VCP?

3.Kennis

- procedures bij meldingen/incidenten
- de sociale kaart van hulpverlening bij grensoverschrijdend gedrag
- individuele en groepsprocessen bij grensoverschrijdend gedrag
- de organisatiestructuur & - cultuur

Bereid om VCP-training en terugkomdagen te volgen.

Wie vragen we als VCP?

VCP training

- 1 dag - voor vertrouwenscontactpersonen
- Inhoud: gesprekstechnieken, procedures, preventiebeleid
- Trainer: expert sociale veiligheid van NOV
- Kosten: gratis

November zijn er trainingen- Gratis

Rol van bestuur

- Aanstellen van VCP
- Min. 1 bestuurslid is aanspreekpunt voor VCP
- Sociale veiligheid op agenda, min 1x per jaar

Rol van bestuur

Bestuur & VCP:

- **Meldingen** (binnengekomen via VCP) bespreken:
  onderzoeken / hoor & wederhoor /overleg met politie – evt. aangifte
- **Preventiebeleid** ontwikkelen
  gedragscode, aannamebeleid, gratis VOG-regeling
- Sociale veiligheid **'levend & zichtbaar'** maken:
  agenderen bij bijeenkomsten, intervisie, website
- Ontwikkelen van een **aanspreekcultuur** binnen je organisatie = open cultuur

Aanspreekcultuur

Afronding

Meer info: **Nov.nl / Centrumveiligesport.nl (NOC*NSF)**

Petra Hoekstra: petrahoekstra@nov.nl

gratis VOG-regeling & preventiebeleid sociale veiligheid